

A cremallengües

Joan-Lluís Lluís / jlluis@presencia.cat

Fins sempre més, amb aquesta llengua

Havia nascut a Badalona de pares andalusos. Eren els anys setanta i aquesta noia, de qui canviaré el nom en Mercè, tenia un complex. Li feia vergonya parlar català. A casa seva no calia, l'espanyol era l'única llengua familiar; a les aules tampoc, encara eren temps de llengua espanyola única. Hauria pogut parlar català, però, amb alguns amics, en algunes botigues, a Correus, però no s'hi atrevia. Riuran de mi, pensava, sempre. El seu català coixejava, s'entrebanquava, però sabia que l'única manera de millorar-lo era de gosar parlar-lo, de manera que la coixesa i l'entrebançada, inevitables, s'anessin suavitzant de mica en mica. Llavors un dia, quan tenia quinze anys, va posar-se a caminar per Badalona fins que ja no conegués ningú, ni humans, ni cases. I va entrar en una botiga on, com a passavolant, va atrevir-se a coixejar i a entrebançar-se. Parlar català amb desconeguts, de qui no li importava el que poguessin pensar d'ella, va permetre-li adquirir la confiança que necessitava. I així, al cap d'unes setmanes de vagarejos per la ciutat, va utilitzar el català al seu món immediat i va saber que la llengua catalana era, també i sense dubte possible, la seva llengua.

Aquesta història, absolutament real, em commou cada vegada que l'explico. Admiro profundament la intel·ligència de la Mercè i la dono en exemple cada vegada que puc. Me la va explicar fa uns anys, en un curs per a adults. La Mercè no anava en aquest curs com a alumna sinó com a professora. Professora de català. No cal, és clar, que tots aquells que dubten del seu català, que no s'atreveixen a parlar-lo, acabin

sent professors d'aquesta llengua. N'hi ha prou amb el fet que la parlin, que se'n serveixin per riure i plorar, estimar i renegar, que se'n serveixin tothora i la transmetin als seus fills i a qui sigui. I no passa res si de tant en tant encara coixegen i s'entrebanquen. Tots ho fem, alguna vegada.

Així doncs, m'ha semblat que la història de la Mercè era prou clara i punyent alhora perquè em servís a cloure aquesta sèrie d'articles a Presència, ara que Presència

es fon i s'acomiada de tots nosaltres. Hauran estat tres-cents cinquanta-set cròniques, que hauré viscut com a declaracions d'amor a la diversitat lingüística i, singularment, a la llengua amb la qual els catalans participem d'aquesta diversitat. A vegades potser he semblat molt imperatiu en l'expressió de la necessitat de fer viure la llengua catalana, d'assumir la nostra part de responsabilitat en la seva continuïtat, des de les ombres de l'alta edat mitjana fins a les boires del segle XXII. Però és que nosaltres, com a baula de la cadena, tenim el deure de recollir la llengua i el deure de passar-la. Res més que això, i res menys.

Quina tasca tan natural i tan bella.

Per assumir aquest deure en les condicions dignes d'aquesta llengua, necessitem un estat independent anomenat Catalunya, que tingui entre les seves prioritats la consolidació i l'eixamplament de la llengua catalana. Però també necessitem la tossuderia i la convicció individuals de no canviar de llengua. Cada vegada que desistim de parlar català, afeblim la llengua catalana. Cada vegada. Per això, encara que parlem amb persones que no parlen català, l'hem de parlar perquè el poden entendre, i encara que no l'entenguin l'hem de parlar perquè, si no ho fem, no l'entendran mai. No parlant català fem un mal favor a tothom: als que no l'entenen i a la llengua, és a dir a tothom. El futur de la llengua catalana depèn de cadascun de nosaltres, individualment. Que la força pacífica dels nostres mots ens acompanyi per sempre.

PEP DUJANS

Nosaltres, com a baula de la cadena, tenim el deure de recollir la llengua i el deure de passar-la

HERMES COMUNICACIONS SA

President: Joaquim Vidal i Perpinyà.
Consell d'Administració: Lúcia Vidal i Juventench (vicepresidenta), Eduard Vidal i Juventench, Esteve Colomer i Font i Joan Vall i Clara.
Consell de lectors: Feu-nos arribar les opinions, els suggeriments i les consultes que desitgeu sobre el nostre projecte editorial i els nostres productes a conselldelectors@elpuntavui.cat. Tots els contactes rebran resposta de la direcció.

PRESENCIA

Edita: Hermes Comunicacions SA.
http://www.presencia.cat
972 18 64 00
Cúell, 68. 17005. Girona
Dipòsit legal: GI-143-1965

Director: Miquel Riera.
Redacció: Pere Bosch i Cuenca, Irene Casellas, Susanna Oliveira i Florentí Morante (Disseny i Maquetació).
Seccions: Mireia Rourera (Religions), Marijo Jordan (Gent), Lluís Martínez (Salut), Xavi Aguilar (Tecnologia) i Ramon Rovira (Món).

Conseller delegat: Joan Vall i Clara.
Direcció Comercial: Maria Àngels Taulats.
Webs i Sistemes: Josep Madrenas (director), Joan Sarola (Sistemes) i Ramon Buch (Disseny).
Recursos Humans: Miquel Fuentes.
Administració: Carme Bosch.
Producció i Logística: Lluís Cama.
Distribució: Concepció Casals.